УНИВЕРСИТЕТ
ПО АРХИТЕКТУРА
СТРОИТЕЛСТВО
И ГЕОДЕЗИЯ

бул. „Хр. Смирненски“ № 1, 1046 София
тел.: +359 884 951 079
e-mail: office_far@uacg.bg; https://uacg.bg
АРХИТЕКТУРЕН ФАКУЛТЕТ

УНИВЕРСИТЕТ
по Архитектура, Строителство и Геодезия
1046 София, бул. "Хр. Смирненски" №1
Регистрационен индекс и дата
711 / 14.09.2026

СТАНОВИЩЕ

ОТ:
Проф. д-р арх. Йорданка КАНДУЛКОВА,
катедра „История и теория на архитектурата", Архитектурен факултет, УАСГ

ОТНОСНО:

Дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ в професионално направление 5.7. Архитектура, строителство и геодезия, научна специалност „Теория и история на архитектурата“ на тема

„УРБАНИЗАЦИЯ - ПРЕНАСЕЛЕНОСТ - ИДЕНТИЧНОСТ: МИНАЛО И БЪДЕЩЕ“

АВТОР:
Ас. арх. Дарена Милкова,
докторант към катедра „История и теория на архитектурата“, зачислена със заповед № 329/06.04.2017 г. в редовна форма на обучение, и отчислена с право на защита със заповед № 53/20.01.2021 г.

НАУЧЕН РЪКОВОДИТЕЛ:
Доц. д-р арх. Тодор Цигов

Настоящото становище е изготвено на основание заповед № 500/08.07.2026 г. на ректора на УАС за назначаване на научното жури и взетите решения на неговото първо заседание от 20.07.2026 г.

I. СВЕДЕНИЯ ЗА ДОКТОРАНТА.

Арх. Дарена Милкова е възпитаник на Архитектурния факултет на Университета по архитектура строителство и геодезия. Дипломира към катедра „История и теория на архитектурата" по специалност „Архитектура“ в направлението „Опазване на архитектурното наследство“ през 2013 г. Още в периода на магистърското си образование проявява подчертан интерес към теоретичните аспекти на професията, към история на архитектурата и опазване на културното наследство. От 2017 г. до 2021 г. е зачислена като докторант към катедра „История и теория на архитектурата“ в УАСГ по докторска програма „Теория и история на архитектурата“.

Надгражда академичното си образование с курса за следдипломна специализация за архитекти, работещи в сферата на недвижимото културно наследство, осъществяван по съвместна програма на Националния институт за недвижимо културно наследство, София, България, и Екол дьо Шайо /Ecole de Chaillot , Париж, Франция.

Професионалният ѝ опит е свързан с: проектантска практика в архитектурно студио „Ес Еф Дизайн" ООД, София; старши специалист към Министерство на външните работи на Република България; хоноруван преподавател, а от 2024г и редовен асистент към катедра „История и теория на архитектурата" в Архитектурния факултет на УАСГ.

Участва в педагогическата работа на катедрата по дисциплините, свързани с Основи на архитектурното проектиране, История на архитектурата от периода на Античността и Средновековието и Опазване на архитектурното наследство. Показва отлични комуникационни умения за работа със студентите, отговорност и дисциплина за пълноценно осъществяване на учебния процес.

Член е на Камарата на архитектите в България с пълна проектантска правоспособност и на Съюза на архитектите в България.

Прави впечатление със своята обществена и професионална активност за участие в поредица доброволчески акции и събития на национално и международно ниво.

II. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД.

1. Обем и структура на дисертационния труд.

Дисертационният труд е представен в един том с обем от 261 страници, библиография, наброяваща 148 източника от българска и чуждоезична литература. В труда са приложени 107 фигури, представляващи схеми и фото заснемания, от които 20 на автора.

Изследването е структурирано в седем части:

Въведение, изясняващо избора на тема, предмета, обекта и обхвата на проучване, целта на научното изследване, задачите за решаване, използваните методи и основната научна теза на труда.

Основно съдържание на труда, организирано в четири глави, разработени във взаимна обвързаност и последователност, озаглавени както следва: Глава 1 „Урбанизацията на света"; Глава 2 „От миграция към пренаселеност"; Глава 3 „Личната идентичност и градската среда" и Глава 4 „Ирационалната привлекателност на големите населени места"

Заключение – част, представяща авторовата самооценка за постигнатите резултати от научното изследване, приносите на труда и възможностите за неговото развитие както и опис на публикациите, свързани със изследването.

Библиография на използваните от автора публикации и други източници, включително и електронни, на български и чужди езици.

.

Изложената структура показва адекватна, балансирана композиция на труда, в която основна тежест имат частите, съставляващи неговото същинско научно-изследователско съдържание.

2. Актуалност и необходимост от дисертационния труд.

Миграционните процеси не са познати от вчера или днес. Изследват се отдавна, но въпреки това остават реален проблем както в международен, така и в национален план, който присъства почти постоянно в новинарския блок. Досега обаче и научният интерес и управленските решения са насочени преди всичко към рационалните мотиви, движещи миграционните импулси. Авторът на настоящия труд обръща вниманието си в нова, все още недостатъчно изследвана посока - към „ролята на архитектурно-градоустройствените характеристики, на градската морфология и на въобразения образ за града като фактори, които влияят върху желанието за преместване“(стр.10).

Казаното дотук и изложените от автора мотиви в едноименната точка на труда (виж стр. 9 и10) **го очертават като необходим и актуален.**

3. Обект и предмет на изследването.

Обектът и предметът на изследването са заявени от автора ясно и недвусмислено. Във фокуса на научния интерес са „архитектурно-градоустройствените и морфологични характеристики на градската среда, които участват във формирането на нейния образ и оказват ирационално влияние върху човешките стремежи, идентичностни търсения и миграционни желания“(стр.13).

4. Цели и задачи на труда

Основна цел на труда е „да изясни връзката между човека, градската среда и въобразения образ на града, като на тази основа изведе архитектурно-градоустройствени образни характеристики, които могат да бъдат трансформирани в проектантски похвати“ (стр. 11). В контекста на тази основна цел авторът си поставя поредица от изследователски въпроси и задачи, изведени адекватно в тяхната логична последователност.

Предвид актуалната проблемна ситуация, очертана в т. II.2. от настоящото становище, считам, че целите на труда и свързаните с нея задачи са удачно намерени.

5. Основно теза на труда

Според автора градската среда със своята обемно-пространствена структура, морфология, историческа многопластовост, или, иначе казано - със своя образ, играе активна роля в процеса на идентификация както на общностите, така и на отделната личност. В тази връзка той разглежда тези характеристики на средата като един от факторите, ако не определящ, то поне катализиращ социалните импулси за имиграция.

Изложената теза е апробирана и защитена чрез анализ на реални локации и социалните предпочитания към тях. Обект на проучване от една страна са фрагменти от историческия център на София с различна устройствена композиция и от друга страна - двойки световни градове, разположени в една и съща държава, с равностойни икономически, функционални и комуникационни ресурси, но с различна историческа

многопластовост и урбанистична образност, които провокират различен имиграционен интерес. Коментираните градове са Сидни и Канбера в Австралия, Рио де Жанейро и гр. Бразилия в Бразилия, Лагос и Абуджа в Нигерия, Карачи и Исламабад в Пакистан, Чандигарх в Индия.

III. КАЧЕСТВА И ПРИНОСИ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО

Настоящият труд представлява автентична авторова разработка, базирана на задълбочено и пространно познание на националната и международна научна литература по темата.

Прави впечатление с ясния, лаконичен и терминологично прецизен език. Написана е увлекателно и буди интерес. И макар че това не са качества, които обичайно търсим в научноизследователската литература, за мен те представляват едно от постиженията на труда, защото са условие за по-широк читателски интерес при това на хора с различни професионален капацитет и принадлежност – студенти и специалисти в областта на архитектурата, градоустройството, философията, социологията, антропологията, политологията, управлението и др.

Рецензентът приема и подкрепя самопреценката на докторанта за приносите на труда, ясно формулирани и изброени на стр. 248 от труда.

IV. АВТОРЕФЕРАТ.

Представеният автореферат представя пълноценно резюме на разработения труд, позволяващо да се открояят неговите приносни характеристики.

V. ПУБЛИКАЦИИ ПО ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД.

За целите на настоящата процедура докторантът представя три публикации. Всичките са изготвени самостоятелно и са свързани със съществени части от труда. Публикувани са в нереферирани редактирани колективни томове. Две от тях са на български език, издадени през 2019 г. и 2022 г. с издателски кодове съответно: ISSN 2367-7252 и ISSN 2534-9759. Третата публикация е в чуждоезично издание - Сборник към V Международен симпозиум за докторанти в сферата на строителното инженерство, архитектурата и опазването на околната среда PhiDAC 2019 - 24-25.10.2019г., гр. Ниш, Сърбия.

VI. СЪОТВЕТСТВИЕ С МИНИМАЛНИТЕ НАЦИОНАЛНИ ИЗИСКВАНИЯ

Дисертантът напълно покрива .минималните национални изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото приложение и нормативните документи на УАСГ за придобиване на научната и образователна степен „доктор". Видно от приложената към настоящото становище справка, при изискуеми 80 точки, дисертантът декларира 110 т.

VII. ПРЕПОРЪКИ

Авторът очертава две посоки за развитие на труда:

1) разширяване на неговата емпирична основа чрез включване на повече населени места с различен урбанистичен и социален профил;

2) прилагане на изведените теоретични постановки в инструмент за анализ на съществуващи урбанистични структури и подход за проектиране на нови такива.

В отговор на любопитството, породено от самия труд, рецензентът препоръчва авторът да продължи своите изследвания и в посока на връзката между ирационалните характеристики на градската среда и **е**миграционните процеси. При това за разлика от настоящия труд, базиран преди всичко на градовете, представляващи фокус на **и**мигрантски интерес, изследването да се обърне към селищата, които обезлюдяват устойчиво. Или иначе казано да потърси отговор на въпроса доколко ирационалните характеристики на средата провокират или катализират **е**мигрантски настроения и активности.

В ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Предвид актуалността, навременността и полезността на представения труд; като считам, че същият е разработен в необходимата пълнота, и е написан с ясен, разбираем и терминологично прецизен език; като отчитам неговите приноси за познанието в полето на урбанистичната проблематика; като се съобразявам с факта, че съществени части от дисертационния труд са публикувани; като имам предвид, че в труда и представените публикации не се констатира плагиатство; като считам, че са спазени минималните национални изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото приложение и нормативните документи на УАСГ, **приемам дисертационния труд на арх. Дарена Милкова за разработен с професионална вещина, демонстриращ познания по разглежданата тема и умения за извеждане на собствена, научно мотивирана позиция.**

В качеството си на член на научното жури, давам своя положителен вот за присъждане на образователната и научна степен „ДОКТОР" на арх. Дарена Милкова

01.09.2026

Член на Научното жур

проф. д-р арх. Йор